

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 kor.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDETULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Eötvös-utca 5. sz.
hová az előfizetési házzsgek, valamint
a kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 kor.
Kéziratok nem lesznek visszaadva.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

TARTALOM: A nagytözsde decentralizálása. — A dohányzási kellékek. — Vegyes hírek.

A nagytözsde decentralizálása.

A nagyban való elárúsítás decentralizálása, a nélkül hogy a szükség megkívánta volna, a mint az utolsó években a nagytözsdek számának szaporítása által történt, sem a forgalomnak általában, sem az illető nagytözsdeknek semmiféle előnyt nem hozott. Nem is tudjuk, miféle előnyök lehetnének. Talán megnövekszik a forgalom? Éppenséggel nem! Avagy a kisárusok kényelmére szolgál, a kiknek ezáltal meg van adva a lehetőség, áruikat ott helyben beszerezni, a helyett hogy időnként a fővárosba kelljen jönniök, dohány- és szivarkakészletüket fedezni? Ezt a czélt is csak részben éri el, sőt még hátránnyal jár, a mennyiben egyfelől a kisebb nagytözsdekben ritkán találja meg a kisárus mindazt, a mire szüksége van, másfelől pedig még a konkurrens is támad e nagytözsdekben, a melyek kicsinyben is elárúsítanak és ezáltal a kisárusok által elérendő, amugy is igen csekély forgalmat tetemesen csökkentik.

Hogy például szolgáljunk, Ujpest és környéke több mint harmincz éven keresztül dohánykészletüket a főváros V. kerületéből fedezték, a mely akkor a mai fogyasztásnak a felét tette ki. Ekkor valakinek az az ötlete támadt, ott nagytözsdet nyitni. Azon nézetből indultak ki, hogy a forgalom elegendő nagy arra, egy nagytözsdet fenntarthatni és minthogy a főváros közvetlen közelében van, az eladási provizió is e szerint lett megszabva, illetőleg a nagytözsde aránylagos proviziótétét ajánlott fel, megfelelőleg a fővárosi nagytözsdeknek. Csak-hogy ez alapján téves és ama nagytözsde, a mint azt a minap kimutattuk, nemcsak hasznot nem hajt, hanem ellenkezőleg kárt mutat fel. Tekintettel arra, hogy a nagytözsde az árut kocsin kénytelen Ujpestre szállítani, a fuvardíj tetemesen megráglul és ily módon az újpesti nagytözsde mindama hátrányokban részesül, melyek alatt a vidéki nagytözsdek nyögnek, a nélkül hogy csak egyikét is élvezné a fővárosi nagytözsdek előnyeinek.

De nemcsak ezt az egy esetet gondoljuk, a mikor a nagytözsde decentralizálásáról szólnak és annak hátrányait megvilágítjuk. Itt van Erzsébetfalva, a melynek nagytözsdeje újra betöltésre vár és a mely évek óta már csak tengődik.

Miután sok éven át siker nélkül Soroksáron létezett, kísérletet tettek a helyesrével, a nélkül hogy jobb ered-

ményt értek volna el. Sok más nagytözsde is: mint a monori, gödöllői, sőt még az ó-budai is ama nagytözsdekhez tartoznak, melyeknek nézetünk szerint semmiféle létjogosultságuk nincsen, mert az ezen üzletekből elérhető haszon oly minimális, hogy tulajdonosaik nem tartják érdemesnek, megfelelő árukészleteket beszerezni.

Az ebből támadó legsúlyosabb hátrányok a fővárosi, valamint a fővároshoz közel eső helységek nagytözsdeit terhelik leginkább. Magától értetődik, hogy ezáltal nemcsak a forgalom, hanem a haszon is decentralizálódik, miáltal az illető nagytözsdek kárt szenvednek, mely senkinek hasznot nem hajt.

Ha a nagytözsde, a mint azt senki nem tagadhatja, nem igen fényes keresettel járó üzlet, a decentralizálás ezt a keresetet is természetesen csorbítja. De nem is csodálkoznánk rajta, ha valami gyakorlati cél lebegne itt szem előtt. Vidéken akárhányszor láthatni, hogy a kistözsde sok kilométernyi utat kénytelen tenni, hogy néhány garasért árut szerezzen be. Az utiköltség sokszor oly nagy, hogy a bevásárolt dohányárúkból folyó hasznot felemészti. És ebben nincs is semmi különös, mert hisz nem lehet követelni, hogy minden faluban vagy mezővárosban sokkal nagyobb mértékben talál kielégítést a szomszédos helyeken lakó kisárusok kényelme, a hol néhány fillérért a legmesszebb utra viszi a villamosvasut és a nagytözsde igen gyorsan elérhető.

Azt kérjük ennél fogva, minek kell Kőbányának, Erzsébetfalvának, Ujpesten, Ó-budának külön-külön nagytözsdeje? A fővárosi nagytözsdek, a kik közül néhányan aránylag igen csekély forgalmat csinálnak, talán nem győznék az áruk kiszolgáltatását, a kiket pedig rengeteg nagy terhek nyomnak, mint-hogy itt a helyiségber, világítás, személyzet sokkal több költségre kerül, mint a mennyit a nagytözsde proviziója kitesz? Az a nárom millió korona, a mit ezen fölösleges nagytözsdek bevesznek, valóban oly óriási összeg-e, hogy ne olvadhata könnyen egybe a fővárosi nagytözsdek — a X. és III. kerület kivételével — tizenöt millió koronányi bevételével? De, a mint mondám, nem egyedül a fővárosi nagytözsdekről van szó, a kikre elvégre csak munkatöbblet hárulna, mely alig biztosítana nekik többet, mint a haszon két tizedét, ha a szomszédos forgalom hozzájuk utasítatnék, minthogy erre biztosan öt tized százalék költség

esnek. Itt arról van inkább szó, hogy elárúsító helyek létesítettek, a melyek tulajdonosaiknak semmi hasznot nem hajtának, miáltal a kistözsdek károsodnak. Mert ha például e szomszédos helyek egyikében nagytözsde nincsen, akkor az a 30—40 ott lakó kistözsde ama 30—40.000 koronával nagyobb forgalmat csinál, melyet a kicsinyben való elárúsításból ma a nagytözsde mutat fel, a melyből eredő haszon azonban ezidő szerint a nagytözsdesnél számba nem jöhet.

A közmondás: „kevés a megélésre, sok a meghalásra“ meglehetősen ráillik valamennyi nagytözsde jövedelmére, annál inkább, de sokkal drasztikusabban azonban ama nagytözsdekre, melyeket sok évvel ezelőtt kísérletképpen állítottak fel és a melyek azóta szomorúan tengődnek. Ama korszaknak, sajnos, sok oly alkotást köszönhetünk, melyet részben már eltöröltek, részben pedig, mint pl. a ládakérdése, nemsokára lekerülnek a napirendről és a mely mind tanujele annak, hogy a kik megalkották, nem voltak tisztában a számtannal. A szóban levő kérdés nem éppen szerencsétlenség, csak egyeseket károsít, az egyes pedig, a ki megkárosítja magát, nem éppen sajnálni való. De mint adat az elárúsítás reformjához, a melyre meg van a pénzügyminiszteriumban az akarat, szolgáljanak e tények. Minthogy ez idő szerint a pénzügyminiszterium illető osztályába kitűnő számolók ülnek, a kik a szakmát már nem bürokratikusnak, hanem kereskedelmi szempontból művelik, nem fog nehezükre esni meggyőződést szerzniök azon hátrányokról, a melyekkel az elárúsítás decentralizálásának ezen módja jár.

A dohányzási kellékek.

Oly időben élünk, midőn az ember gyakorlati esze többet ér a physikai munkaerőnél, midőn a kereset biztosítására egyedül a kereskedői rutin mérvadó, feltéve, hogy a hely megfelelő tőke és kereslet is megteszi a magáét.

Alig van oly dohányelárúsító, a ki ne tudná, hogy a dohányzó-zerek alkalmas és szükséges kereskedelmi czikkeket, hogy e czikkeknél nagy a kereslet és — a mi főddolog — az azokkali kereskedés jelentékeny tőkét nem igényel.

Annál csodálatosabb, hogy ezen jövedelmező és keilendő mellékzickek, melyek elvitázza a tanulat a dohányárus üzletébe valók, az elárúsítók részéről kellő figyelembe nem részesülnek. Vannak ugyan nagyon kevesen, kik ezen jövedelmező czikkeket hasznukra fordítják, de a dohányárusok nagy többsége csak a kereslet miatt tartja azokat, azon álláspontból

indulva ki, hogy nem érdemes ezen cikkekkel fáradozni.

Nézetünk szerint valamely árucikk csak azon esetre örvendhet bő kelendőségnek, ha megfelelő készletben tartatik. A mi nincs raktáron, az természetesen el sem adható. Azonkívül oly tárgyak, melyek mint segédeszközök csak másodsorban szükségesek, csak azon esetben kívántatnak, ha az, kinek szüksége van rájuk, látja is azokat. Mert ellenes esetben az ember gyakran nélkülöz egyet-mást, a mi egyszeri vagy többszöri használat után szükségessé, nélkülözhetetlenné válhatott volna. A szivar sohasem lett volna képes a pipát annyira kiszorítani, mint ez tényleg történt, ha általános elterjedése, áruhelyeinek kényelmessége és minden izlésnek megfelelő alakja s nagysága által a dohányzóra ugyszólván rá nem erőszakoltatott volna. Hány ezer fényűzési tárgyat árusítanak el ma, melyeknek létezéséről, használhatóságáról és szükségességéről azelőtt sejtelmük sem volt. A kereskedői leleményesség és spekuláció szellem oly tért hódított ezen tárgyaknak, hogy luxuscikkekből konsumcikkekké váltak.

Ilyesmit naponként tapasztalhatunk s azért bizonyításra nem szorul.

Annál nagyobb mértékben észlelhetnők ezt azon cikkeknek, melyek részint a dohányzás élvezetének fokozására, részint pedig az egészség és tisztaság szolgálatára vannak hivatva. De hogyan állunk ezen cikkek üzemével? Rosszul. Sajnos, hogy ki kell mondanunk, de kénytelenek vagyunk ezt konstatálni, hogy a figyelmre és cikkekre irányítsuk. A dohányzási kellékek, melyek csaknem kizárólag a dohánytözsdekben kerestelnek, éppen ott nem találhatók. Legalább nálunk a fővárosban keresni kell olyan tözsdét, melyben a különféle nemű pipaszarak, agyagpipák, fa- és papírszikkák, valamint többféle luxus gyújtószerek raktáron volnának. Az annyira szükséges és oly nagy kelendőségnek örvendő szivarkahüvely és papír legfőbb 2—3-féle minőségben kapható, a mennyiség tekintetében pedig még szomorubbak a viszonyok. — Jelen sorok írója e napokban megengedte magának azon tréfát, hogy egyik jelentékenyebb tözsdében ércgyufatartót kért. Ilyen azonban nem volt. Másutt török pipát kívánt szárral együtt. A pipa rendelkezésére állott ugyan, de a szára nem. Egy harmadik tözsdében ismét egy takték szipkavéget kért, melylyel szintén nem szolgálhattak neki. Szóval tulzás nélkül mondhatjuk, hogy ezen fontos mellékciók nagyon is melles dolgoknak tartatnak, mi csak hátrányára van az üzletmenetnek, eltekintve azon jelentékeny anyagi haszontól, melytől az illető dohányárus ezáltal elűtöttik.

És ha ezen jelenségek okait kutatjuk, ösztentségünk és nyíltságunk folytán igen kellemetlen helyzetbe jutunk. Mert nem tehetünk másként s helyet kell adnunk azon föltevésünknek, hogy az elárúsítók s különösen az elárúsítók nagy része az üzlet lényegét nem fogja fel helyesen és nem ismeri eléggé. Igaz ugyan, hogy ezen körülmény megbocsátható, miután a dohány- és szivarral kereskedésnek többnyire oly urak és hölgyek szentelik magukat, kik egykor jobb napokat láttak, a kereskedői rutint egyáltalán nem ismerik és a mi a legrosszabb, azon hiszembem vannak, hogy ezen mellékciók épp oly könnyen árusíthatók el, mint maga a szivar. Ez eset azonban nem áll s nem is fog soha beállni. De sokkal nagyobb hasznót is hoznak ezen mellékciók, nem igényelnek nagy tőkét és fizetett egyének közvetítése nélkül is elárúsíthatók.

Nem fejezhetjük be jelen cikkünket anélkül, hogy meg ne emlékezzünk ama gyárosok és nagykereskedőkről, kiknek szintén részük van benne, ha kereskedelmi cikkeik nem örvendenek oly kelendőségnek, mely más körülmények között bizonyosan elérhető lenne. Hazai iparunk édes-keveset törődik azzal, hogy magában a fővárosban 1000 elárúsító van, a hol gyármaniai könnyen és kényelmesen lennének elárúsíthatók.

Magyarország legjelentékenyebb gyárai, melyek agyagpipákat, taktékarukat, faszikkákat, pipaszarakat, csutorákat, gyújtószereket s más efféléket gyártanak, megelégszenek azzal, hogy gyártmányait a nagykereskedőknek adják át és ha már valamivel többet tesznek, az mindössze abból áll, hogy ügynökök időről-időre

meglátogat néhány dohánytözsdét, tekintet nélkül arra, hogy a dohányárusok között igen sokan vannak, kik csupán azon okból nem fordíthatnak figyelmet ezen cikkekre, mert a beszerzési forrásokból részint tájékozatlanságból, részint időhiányból föl nem kereshetik. Ezenkívül azonban úgy látszik, hogy hazánkban e téren nagyon keveset produkálnak s miután a szomszédos Ausztria, a hol a dohányzási kellékek tevékenységet fejtenek ki, ezen jelentékteleneknek látszó elárúsító helyeket csak csekély figyelemre méltatja, természetszerűleg azok hanyagulása is szenved, miután — ismételve fangsúlyozzuk ezt — csak azon cikkek vásároltatnak és fogyasztatnak, melyek könnyen kaphatók.

Vajha figyelembe vennék ezen körülményt ugy az elárúsítók, mint a gyárosok és a szerint cselekednének.

Dr. Krull.

Dohány-, nagy- és kistözsdéseknek.

Mészáros Gyula asztalosmester ajánlja magát mindenféle bolti és irodai berendezésekre a legutányosabb árak mellett.

Budapest, VIII., Futó-utca 3. szám.

Vegyes hírek.

T. előfizetőinkhez! Lapunk czélja lévén a dohány nagy- és kisárusok érdekeit minden irányban szolgálalni, időnként teljesen a dohány-elárúsítók érdekének szentelni; szerkesztőségünkben egy külön tudakozó-osztályt rendeztünk be, a hol minden t. előfizetőnknek bármely dohány- és szivarelárúsítási szakmába vágó szóbeli vagy levébeli megkeresését készséggel elintézzük és kimerítő szaktanácsokkal pontosan szolgálunk.

Felkérjük tehát t. előfizetőinket, hogy legnagyobb bizalommal forduljanak megkeresésükkel hozzánk; szakavatott gyors válaszáról mindenkit biztosíthatunk.

Szerkesztőségünknek sikerült állandó munkatársul oly jogi tanácsadót megnyerni, ki esetleges sérelmek törvényes utoni orvoslását, szakmába vágó beadványok szerkesztését stb. t. előfizetőink részére készséggel fogja elvégezni.

A ládákérvés Ausztriában. Olvasóink köréből számos kérdést intéztek hozzánk, miképp áll a ládákérvés Ausztriában; minthogy nem vagyunk abban a helyzetben, minden kérdésre külön válaszolni, e helyen tesszük azt a következőkben: Ausztriában ezen kérdés nem létezik és nem is létezett soha. A *ládákat ott a dohányraktár visszaveszi, ugyanoly módon, a mint az azelőtt nálunk is történt.*

A ládákérvés fizetség nélkül való szabadonadásával nálunk a kistözsdének felkarolását kívánják elérni. Az ügy ez idő szerint tárgyalás alatt van, amennyiben az illetékes ügyosztály egy erre vonatkozó javaslat részleteinek kidolgozásával foglalkozik. Ez újítás behozatala által a nagyözsdések abba a helyzetbe jutnak majd, a nagyban való elárúsításra több figyelmet fordíthatni, mint a hogy az mostanában történik. Az elárúsító helyek más üzletágaktól függetlenül vezethetnének, saját kistözsdéjük nem kell többé, hogy a tulajdonképeni hasznót hozó üzletnek tekintessék, a földolog azonban az volna, hogy a kistözsdés a kis ládákban kiszolgáltatót árut eredeti csomagolásban kaphatná meg, miáltal a kistözsdés egy csapással jövedelmező üzletté válnék mindazon kistözsdések részére, a kik üzletükhez elegendő tőkével bírnak.

Ez utóbbi szándék oly nagyszerű, czélunk megfelelő és oly szakismeretre vall, hogy kívánatos, miszerint mihamarabb tétvé válják.

A nagyözsdések hitelé. Egy a hetvenes

évekből származó rendelet értelmében mindenki, a ki dohánynagyelárúsítást engedélyt nyert, 20.000 frntny, illetve mai érték szerint 24.000 koronányi hitel megszavazását kérheti. A legtöbb esetben ezen hitelt meg is adták és meg is hagyták kamatmentesen mindaddig, a míg a nagyözsdés az üzletet vezette. Ezen összeg természetesen készpénz (takarékpénztári könyvecske), állampapírok vagy jelzálogértékek letétele által a kincstár javára biztosítva lett. Minthogy azonban az utolsó időben gyakran meglörtént, hogy házak, birtokok, szántóföldek értéke csökkent és így veszély állott elő, hogy a betáblázott összegek nem nyújtanak teljes biztonságot, ezenul minden, a mint hal juk, nagyözsdék betöltésének kiírásánál e körülmény figyelembe fog vétetni és a hitel megadása azon föltételhez lesz kötve, hogy csak oly értékek szolgálhatnak biztosítéskül, miket a kir. magy. pénzügyminiszterium előír. Ezek pedig állampapírok, takarékbetét könyvek, államsorsjegyek stb.

A szivarozás és a jellem. A ki szivarját szorosan fogja közt tartja, tekintet nélkül arra, vajjon ég-e vagy sem, az többnyire támadásokra és kihágásokra hajló egyén, sőt gyakran veszedelmes ember. A ki szivarját nyugodtan szívja, a füstjét nézi és gyakori megskatálásokkal a szivart a szájából kiveszi és meg-megtekinti, bizonyosan megelégedett és nyugodt kedélyű ember. Határozatlan jellemű emberek ügytelenül viselkednek szivarzásnál, sokszor kivesszik a szivart szájukból és heverni hagyják. A hiu, frivol ember gépiesen szétmorzsolja a szivart és mindig felfelé tartja. Ideges emberek rágnak a szivart, nemesszivűek nem tudják elszívni, a nélkül hogy többször meg ne gyujtanák. E jelek csak a férfiakra érvényesek, az asszony örök rejtély marad, akár szivarozik, akár nem.

Régi pénznemek beváltása. A forintérték állam-, illetve bankjegyei az osztrák-magyar bank főintézetének pénztárainál a következő határidőig váltható be: 5 és 50 forintos államjegyek 1903. február 28., 10 forintos bankjegyek 1903. augusztus 31., 100 forintos 1904. október 31., 1000 forintos 1904. december 31-ig. A bank főintézetéinél a beváltási határidő 6 hónappal hamarabb jár le. E határidő lejártá után 1907. augusztus 31-ig állam- és bankjegyek csak kérvény alapján válthatók be.

Nemzetközi távirtda-kongresszus Londonban. Ez évi május hónap közepén a nemzetközi távirtdaegyesület alkotó országok igazgatási kongresszusra gyűnekk össze Londonban. Az utolsó ilyen nemzetközi távirtda-kongresszus azelőtt két évvel a millenáris évben Budapesten tartott és itt határozta el, hogy a következő kongresszus 1901-ben Londonban fog összejúlni. Viktoria angol királynő közbejött halála, majd pedig később a szűnni nem akaró bur háboru miatt a kongresszust erre az évre kellett elhalasztani. A londoni kongresszus üléseit a híres Chamberlain fia, Chamberlain Austin, jelenlegi angol postaminiszter, fogja vezetni. Hazánkban ezen a kongresszuson *Szalay* Péter posta- és távirtda vezérigazgató és mellette *Hennyey* Vilmos dr. posta- és távirtdaigazgató fogja képviselni, kiket ki küldetésükben *Fegyér* Ottó posta- és távirtda segédtitkár fog kísérni. *Szalay* elnöke volt az előbb említett budapesti távirtda-kongresszusnak és most Londonban ebről a minőségéből kifolyólag hivatva lesz a kongresszust megnyitó Connaughti herceg üdvözlő beszédjére a kongresszus nevében válaszolni és a nemzetközi távirtdaegyesület utóbbi hét évi történetéről jelentést tenni. Kilátás van arra, hogy ez alkalommal Magyarország úgy mint az 1897-ben a washingtoni posta-kongresszuson történt, a szomszédos Szerbiát is képviselni fogja.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT: Das Dezentralisiren des Grossverschleisses. — Briefkasten der Redaktion.

Das Dezentralisiren des Grossverschleisses.

Ohne einer besonderen Nothwendigkeit zu entsprechen, hat die Dezentralisirung des Grossverschleisses, wie er in den letzten Jahren durch Vermehrung der Grosstrafiken geschah, weder für den Verschleiss im Allgemeinen, noch aber für die betreffenden Grossverschleisser selber irgend welche Vortheile erzielt. Wir wüssten auch nicht, worin diese Vortheile bestehen sollten. Wird der Konsum dadurch vergrößert? Nein! Geschieht es zur Bequemlichkeit der Kleinverschleisser, die dadurch in die Lage kommen, an Ort und Stelle ihre Waare auszufassen, statt jeweilig in die Hauptstadt kommen zu müssen, um hier Tabak und Zigarren auszufassen? Auch dieser Zweck wird nur theilweise erreicht, ja es hat sogar seine Nachteile. Denn erstens ist in diesen Grosstrafiken nur selten all das zu finden, was der Kleintrafikanter ausfassen will, weil eben diese Grosstrafiken in Anbetracht des zu geringen Nutzens, den sie erzielen, nicht gut fundirt sind, ferner entsteht diesen Trafiken in Vororten der Hauptstadt eine Konkurrenz durch die Grosstrafik, die ja auch ihren Kleinverschleiss hat, und dadurch den Übrigen den ohnehin sehr geringen Konsum um ein Bedeutendes kürzt.

Mehr als dreissig Jahre hat zum Beispiel Neupest und Umgebung den Tabakbedarf im 5. Bezirk der Hauptstadt gedeckt, der damals ungefähr die Hälfte des heutigen Konsums ausmacht. Da kam irgend Jemand auf die Idee, dort eine Grosstrafik zu errichten. Allenthalben ging man von der Meinung aus, dass der Konsum hinreiche eine Grosstrafik zu erhalten, und nachdem diese in der unmittelbaren Nähe der Hauptstadt sich befindet, so wurde auch die Verkaufsprovision danach bemessen, beziehungsweise der Ersterer der Grosstrafik bot einen verhältnissmässigen Provisionssatz an, wie er ungefähr den hauptstädtischen Grosstrafikanten bewilligt wurde. Nun aber ist das grundfalsch und die Grosstrafik hat, wie wir jüngst nachgewiesen haben, nicht nur keinen Nutzen, sondern einen Schaden aufzuweisen. In Anbetracht dessen, dass die Waaren mittelst Wagen aus der Hauptstadt nach Ujpest befördert werden müssen, vertheuert sich die Frachtzahlung um ein Bedeutendes. Die Grosstrafik in Ujpest hat daher sämtliche Nachteile, welche die Grosstrafiken in der Provinz zu tragen haben, ohne jedoch des geringsten Vortheiles jener Grosstrafiken theilhaftig zu sein, die sich in grossen Städten befinden.

Aber nicht nur diesen einen Fall meinen wir, wenn wir von der Dezentralisirung des Grossverschleisses sprechen und dessen Nachteile beleuchten. Da

ist die Grosstrafik in Erzsébetfalva, die ebenfalls zur Neubesetzung gelangt und die seit Jahren vegetirt hatte. Nachdem sie ohne Erfolg viele Jahre in Soroksár existirte, versuchte man diesen Ortswechsel, der jedoch keineswegs ein günstigeres Resultat brachte. Noch manche andere Grosstrafik, wie die in Monor, Gödöllő, ja sogar die in Ó-Buda zählen zu jenen Grossverschleissen, die unseres Erachtens nach keinerlei Existenzberechtigung haben, weil der Nutzen, den sie aus ihren Geschäften erzielen, ein solch minimaler ist, dass es sich für die Besitzer derselben nicht lohnt, entsprechende Vorräthe auf Lager zu halten.

Die bemerkenswerthesten Nachteile, welche hieraus entstehen, geschehen zu Lasten der hauptstädtischen oder jener Grosstrafikanten, die sich in den Städten, welche der Hauptstadt nahe liegen, befinden. Selbstverständlich wird dadurch nicht nur der Verschleiss, sondern auch der Nutzen dezentralisirt, wodurch die betreffenden Grosstrafiken einen Schaden erleiden, der Keinem zum Nutzen wird.

Ist schon das Grosstrafikwesen, wie man zugeben wird, kein mit einem glänzenden Erwerb verbundener Handel, so verschlechtert diesen Erwerb das Dezentralisiren selbstverständlich. Wir würden uns darüber aber gar nicht wundern, wenn irgend welche praktische Tendenz dabei in Betracht gezogen werden könnte. In der Provinz sehen wir häufig, dass die Kleintrafikanten mitunter viele Kilometer weite Wege reisen müssen, um Waaren für geringe Summen zu erhalten. Öfter sind die Reisekosten so hoch, dass sie den Gesamtnutzen, den die ausgefassten Tabake und Zigarren einbringen, verschlingen. Man findet dabei nichts Ausserordentliches, da es doch nicht zu verlangen ist, dass man in jedem Dörfchen oder Marktflücken eine Grosstrafik errichte. Merkwürdigerweise wird hier in der Hauptstadt der Bequemlichkeit der in Nachbarorten wohnenden Verschleisser mehr Rechnung getragen, hier, wo man für einige Heller die weitesten Strecken mit der Elektrischen fahren kann, und die jeweilige Grosstrafik sehr rasch erreicht.

Wir fragen daher, wozu braucht Kőbánya, Erzsébetfalva, Ujpest, Ó-Buda je eine Grosstrafik? Können eben die hauptstädtischen Grosstrafikanten, von denen einige wahrlich einen verhältnissmässig sehr geringen Konsum erzielen, das Ausfolgen der Waaren nicht bewältigen? Die hauptstädtischen Grosstrafikanten, welche ungeheuer grosse Lasten zu tragen haben, nachdem doch hier die Gewölbmiete, die Beleuchtung, das Personal weit höhere Kosten verursachen, als die Provision der Grossverschleisser ausmacht. Sind denn die drei Millionen Kronen, welche diese sehr überflüssigen Grosstrafiken vereinnahmen, wirklich eine solch horrende Summe,

dass sie nicht leicht mit den übrigen fünfzehn Millionen Kronen, welche der Verschleiss der Hauptstadt, ohne den X. und III. Bezirk ausmacht, verschmolzen werden könnte? Aber wie gesagt, nicht um die Grosstrafikanten der Hauptstadt allein handelt es sich, zumal ja diesen im Grunde genommen eigentlich eine Mehrleistung aufgebürdet würde, die ihnen kaum mehr als $\frac{2}{10}\%$ des Nutzens sichern würde, wenn der Nachbarkonsum zu ihnen angewiesen würde, nachdem hierauf ganz gewiss $\frac{5}{10}\%$ Prozent Kosten entfallen. Um was es sich handelt, ist vielmehr der Umstand, wonach Verschleissstellen errichtet werden, die ihren Besitzern nichts einbringen, wodurch die Kleintrafikanten wieder zu Schaden kommen. Denn, wenn zum Beispiel in einem dieser Nachbarorte die Grosstrafik nicht existirt, so erzielen die 30—40 dort ansässigen Kleintrafiken um viele Hunderte von Kronen mehr Konsum, nachdem die der Grosstrafik beigegebene Kleintrafik 30—40.000 Kr. erzielt, dessen Nutzen dormalen für den Grosstrafikanten nicht in Betracht kommen kann.

Das Sprichwort: „Zu wenig um zu leben, zu viel um zu sterben“, trifft wohl so ziemlich auf das Erträgniss aller Grosstrafiken zu, umsomehr und weit drastischer jedoch auf jene Grosstrafiken, die vor vielen Jahren versuchsweise errichtet wurden und die seither ein kümmerliches Dasein fristen. Wir haben jener Zeit leider viel Schöpfungen zu verdanken, die theilweise schon abgeschafft, theilweise wie diejenige der Kisten in Kurzem abgeschafft werden und die sammt und sonders dafür Zeugnis ablegen, dass Diejenigen, welche sie geschaffen, mit dem Rechnen nicht sehr vertraut waren. Die in Rede stehende Angelegenheit ist ja just kein Unglück, sie schädigt blos Einzelne, und der Einzelne, der sich schädigen lässt, ist eben nicht zu bedauern. Aber als Beitrag zu einer Reform des Verschleisswesens, wozu der Wille im Finanzministerium vorhanden ist, mögen diese Thatsachen dienen. Nachdem dormalen in der betreffenden Sektion des Finanzministeriums sehr tüchtige Rechner sitzen, die das Fach nicht mehr bürokratisch, sondern kommerziell behandeln, wird es ihnen leicht fallen über die Nachteile, welche diese Art des Dezentralisirens des Verschleissers in Gefolge hat, sich Gewissheit zu verschaffen.

Briefkasten der Redaktion.

S. H. B. Es ist selbstverständlich, dass jede Verordnung, welche das k. u. Finanzministerium erlässt, für sämtliche Grosstrafikanten giltig ist und niemals für einzelne Städte. Was die Angelegenheit der Kisten anbelangt, so befindet sich dieselbe gegenwärtig im Stadium der Verhandlungen. Solche Neuerungen bedürfen aus verschiedenen Gründen Zeit. Wie wir etwas Bestimmtes erfahren, bringen wir es im Blatte zur Kenntniss unserer Leser.

➔ Nagy- és kistőzsdék figyelmébe! ➔

POJATZI és TÁRSA

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyárai DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett)

ajánlják legjobb minőségűeknek elismert gyufagyártmányokat és pedig úgy **kénes-**, mint különben **szalon-gyufájokat**.

E gyufa-gyártmányok Magyarországon nagy kedveltségnek és rendkívüli keresletnek örvendenek, főleg a

Millenium-gyufa,
Magyar korona-svédgyufa

Magyar honvéd-szobor-gyufa
Krokodil-gyufa és

Magyar imperial-gyufa

elegáns kerek dobozokba csomagolva, melyek kiváló magyar államférfiak arczképeivel díszítvők.

Rips-gyufa dobozokban és csomagokban kaphatók.

Kérjük szíves rendeléseiket közvetlenül **Deutsch-Landsbergbe** intézni. A legolcsóbb ártételeket tartalmazó árjegyzékünkkel szívesen szolgálunk. — **Budapest és közvetlen környéke részére V., Hajnal-utca 9. sz. alatt van raktárunk.**

Pojatzi Fl. és Társa cs. kir. szabadalmazott gyufanemű-gyára
DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett).

A világ
legismertebb és
legrégebb gyárt-
mánya!

Minden kis- és nagytőz-
sében, valamint nagyke-
reskedésekben kapható.

Ältestes
renomirtes Fabrikat
der Welt!

Zu haben in allen Klein-
und Grossrafiken und
Grosshandlungen.

==== **Feltűnő ujdonság.** ====

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a do-
hányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

legjobb valódi francia

szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.